

Uusi Vaasa visio 2030

**Suuntaviivat Pohjanmaan
korkeakoulujen vaikuttavuuden
ja alueen elinvoimaisuuden
vahvistamiseksi**

Selvitys Opetus- ja kulttuuriministeriölle
Pohjanmaan korkeakoulutoiminnan vision
luomiseksi

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Uusi Vaasa 2030 vision tavoite.....	3
2.1 Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksianto ja vision työstäminen osapuolten kesken	4
3. Uusi Vaasa visio 2030.....	5
3.1 Uusi Vaasa 2030 vision lähtökohtatilanne.....	5
3.1.1 <i>Elinvoimastrategian tavoitteet ja Uusi Vaasa 2030 visio.....</i>	<i>6</i>
3.2 Pohjanmaan alueen tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen hallinnon tiivistyvä alueellinen yhteistyö ja voimavarojen kokoaminen	6
3.3 Palosaaren kampusalueen tarjoamien yhteistyömahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen	7
3.4 Korkeakoulusektorin rakenteellinen kehittäminen.....	8
3.4.1 <i>Jo olemassa olevan yhteistyön edelleen kehittäminen .....</i>	<i>8</i>
3.4.2 <i>Vaasan alueen innovaatiotoimijoiden yhteistyötä ja vaikuttavuutta kehitetään avointen tutkimusalojen kansainvälistymisen kautta .....</i>	<i>9</i>
3.4.2.1 Kansainvälistymiseen liittyviä strategisia avauksia	9
3.4.3 <i>Luodaan Vaasaan yksi monikielinen yliopisto yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön, ja muiden innovaatioekosysteemin toimijoiden kanssa .....</i>	<i>10</i>
4. Yhteenveto Pohjanmaan innovaatiojärjestelmän toimijoiden näkemyksistä	10
LIITE 1: Vaasan alueen korkeakoulujen yhteistyömuotoja, 2017 tilannekatsaus.....	12
4.1 Opetus yhteistyö - Kielet.....	12
4.2 Opetus yhteistyö - Tekniikka.....	12
4.3 Muu yhteistyö	13
4.4 Tritonia tiedekirjastoyhteistyö	13
4.5 Täydennykset Hanken.....	13
4.6 Täydennykset ÅA.....	14
LIITE 2: Vaasan alueen toimijoiden lausunnot.....	15
4.7 Helsingin yliopisto	15
4.8 Novia	16
4.9 Svenska handelshögskolan	18
4.10 Vaasan ammattikorkeakoulu.....	18
4.11 Vaasan yliopisto	18
4.12 Åbo Akademi.....	19
4.13 Pohjanmaan liitto.....	22
4.14 Vaasan kaupunki.....	23
4.15 UPC Center.....	24
4.16 Wärtsilä.....	25

1. Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Vaasan yliopistolle toimeksiannon Pohjanmaan korkeakoulutoiminnan vision luomiseksi yhteistyössä Vaasan alueen korkeakoulujen ja muiden innovaatio toimijoiden kanssa.

Jälkimmäisiin lukeutuvat mm. keskeiset yritykset, Vaasan kaupunki ja Pohjanmaan liitto. Tavoitteena on, *'luoda suuntaviivat Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi'*. Työ on aikataulutettu siten, että raporttiluonnos valmistuu elokuun 2017 lopulla ja visiopaperi toimitetaan ministeriölle syyskuun 2017 aikana. Suomessa työstitään samanaikaisesti myös koko maan kattavaa korkeakouluvisiota ja pohja-aineistoksi parlamentaarille yli vaalikausien kantavalle työlle. Tavoitteena on yhteinen laajasti hyväksytty näkemys korkeakoululaitoksen uudistamisesta.

2. Uusi Vaasa 2030 vision tavoite

Uusi Vaasa 2030 vision tavoitteena on luoda näkemys siitä, miten korkeakoulutuksen laatu ja saatavuus voidaan turvata alueella, niin tutkimuksen kuin koulutuksenkin osalta. Edellisten lisäksi visiossa tarkastellaan korkeakoulujen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Erityisesti hahmotetaan sitä, miten yliopistot ja korkeakoulut voivat parhaalla mahdollisella tavalla tukea alueen innovaatioekosysteemin globaalia kilpailukykyä.

Taulu 1 Innovaatioekosysteemin määritelmä

Uudet innovaatiot, tuotteet ja palvelut syntyvät yhä useammin globaaleissa arvoverkostoissa lukuisten toimijoiden yhteistyön tuloksena. Globaalien arvoverkostojen kehittymisen seurauksena kansallisten klustereiden merkitys on pienentynyt ja eri alue- ja toimialarajat ylittävän yhteistyön tarve on lisääntynyt.

Globaalin toimintaympäristön muutokset korostavat systeemisen lähestymistavan, yhteistyön ja avoimuuden merkitystä innovaatioiden syntyprosessissa. Tämä toteutuu parhaiten yritysten, tutkimuslaitosten, julkisen sektorin, kuluttajien ja muiden toimijoiden tiivissä vuorovaikutuksessa eli innovaatioekosysteemeissä. Ekosysteemit ovat tiiviitä, dynaamisia ja itseohjautuvia verkostoja, joissa avoimuus, vuorovaikutus ja keskinäisriippuvuus ovat tavanomaisia verkostoja ja klustereita voimakkaampia.

Julkinen sektori ei voi suoraan johtaa ekosysteemejä, mutta sillä on kuitenkin tärkeä rooli ekosysteemien rakentamisessa ja kehittämisessä. Käytännössä ekosysteeminen politiikka tarkoittaa paitsi huolehtimista hyvin toimivasta yleisestä toimintaympäristöstä (mm. koulutus, tutkimus, rahoitus, infrastruktuuri), myös innovaatiokentän toimijoiden ponnistelujen suuntaamista kohti merkittäviä yhteiskunnallisia haasteita. Se edellyttää aktiivista verkostojen fasilitointia sekä tiivistä vuoropuhelua yritysten ja tutkimustoimijoiden kanssa.

Lähde: Mitä innovaatioekosysteemit ovat ja miten niitä voi kehittää? Valtioneuvoston Selvitys- ja tutkimustoiminta, Policy Brief 15/2016

Vaasan alueella ja Pohjanmaalla korkeakoulujen, yritysten, julkisen sektorin ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö on jo pitkälle kehittynyttä ja monimuotoista. Tästä syystä vision lähtökohdaksi on otettu innovaatioekosysteemin edelleen kehittäminen ja vahvistaminen (Taulu 1).

2.1 Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksianto ja vision työstäminen osapuolten kesken

Seuraavassa kappaleessa on ote Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta, jossa Vaasan yliopiston koordinoimana tuotetaan visio Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi:

- Vaasan yliopisto ja Vaasan alueen muut yliopistotoimijat (HY, ÅA, SHH), ammattikorkeakoulut sekä innovaatiojärjestelmän muut toimijat laativat vuoden 2017 aikana Vaasan yliopiston koordinoimana suuntaviivat Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi.
- Tavoitteena on Pohjanmaan alueen tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen hallinnon tiivistyvä alueellinen yhteistyö, voimavarojen kokoaminen ja Palosaaren kampusalueen tarjoamien yhteistyömahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen. Palosaaren kampusalueelle vuonna 2017 rakennettavan tutkimus- ja tuotekehityslaboratorion ja eri toimijoiden tiivistyvän yhteistyön kautta vahvistetaan energia-alan osaamiskeskittymää.
- Vaasan yliopisto ja Svenska handelshögskolan syventävät yhteistyötään ja selvittävät mahdollisuudet yhteisen kielikeskuksen perustamiseksi sopimuskauden aikana.

Toimeksiannon mukaan korkeakoulujen, yritysten ja Vaasan kaupungin edustajat ovat keskustelleet visiosta Vaasan yliopiston toimittamien luonnosten pohjalta. Käytännössä tämä on tapahtunut Vaasan korkeakoulukonsortion kokouksissa ja tapaamisissa keskeisten yritysten edustajien kanssa. Svenska handelshögskolan kanssa on kartoitettu vaihtoehtoja kielikeskusyhteistyölle. Vaasan yliopisto on jo perustanut kielikeskuksen elokuussa 2017 ja parhaillaan työstetään toimintamallia yhteiselle kielten opetukselle. Muita konkreettisia yhteistyöavauksia ovat uudet avoimet tutkimusalustat.

- Vaasa Energy Business Innovation Centre (VEBIC)
- Digital Economy / Digitaalinen talous
- InnoLab / Avoin Innovaatiolaboratorio

Vaasan yliopisto on perustanut yllä mainitut kolme avointa tutkimusalustaa, jotka osaltaan edistävät yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Alustoihin on avattu 15 tenure track tutkijan ja 6 projektitutkijan paikkaa.

3. Uusi Vaasa visio 2030

Visiossa tiivistyvä alueellinen yhteistyö ja voimavarojen kokoaminen hyödyntää innovaatioekosysteemi ajattelua. Vaasan seudun ja Pohjanmaan kehittyminen riippuu ratkaisevasti elinvoimaisista yrityksistä ja kansainvälisestä innovaatioekosysteemistä, jossa kaikki toimijat ovat luontaisesti tiiviissä yhteistyössä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Innovaatioekosysteemien toiminnassa johtavilla lippulaivayrityksillä ja niiden lähellä sijoittuvalla vahvalla tutkimustoiminnalla, korkeakouluilla ja pk-yrityksillä on keskeinen rooli. Pohjanmaalle toimiikin useita vahvoja kansallisesti keskeisiä energiasektorin vientiyrityksiä ja yrittäjyys on vahvaa. Alueen korkeakoulusektori on Suomenkin mittakaavassa hyvin sirpaleinen, seikka joka heijastuu korkeakoulujen toimintaan ja vaikuttavuuteen. Alueen innovaatioekosysteemin kehittymisen kannalta on keskeistä, että alueella toimii myös vahva itsenäinen ja tutkimukseen panostava, monikielinen korkeakoulu. Hyvin toimivan ekosysteemin avulla aluetta voidaan viedä yhteisvoimin eteenpäin siten, että kaikki resurssit voidaan mobilisoida yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Pohjanmaan menestys perustuu osaamiseen ja sitä kautta muodostuvasta kansainvälisestä kilpailukyvyvystä. Sen keskeisiä osatekijöitä ovat:

- Globaaleilla markkinoilla menestyvät, alansa innovatiivisimpia tuotteita ja palveluita kehittävät lippulaiva yritykset
- Osaava työvoima ja sen saatavuus
- Vahva yrittäjyys ja vireä start-up toiminta
- Tiivis yhteistyö tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen sektorin toimijoiden kesken
- Edelleen kehittyvä kansainvälinen yhteistyö koulutuksessa ja tutkimuksessa

Nämä keskeiset tekijät on otettu myös visiotyön lähtökohdiksi.

3.1 Uusi Vaasa 2030 vision lähtökohtatilanne

Visiotyön lähtökohtatilanne on kuvattu hyvin Vaasan seudun Elinvoimastrategiassa vuosille 2016-2020. Seuraavat kappaleet nostavat esille Elinvoimastrategiaan koottuja keskeisiä faktoja.

Vaasan seudun energiakeskittymä on Pohjoismaiden suurin ja hyvin kansainvälinen kokonaisuus. Se työllistää noin 11000 henkilöä. Keskittymässä on noin 140 yritystä, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 4,4 miljardia euroa (2013). Liikevaihdosta noin 80 % tulee viennistä. Energia- ja ympäristöteknologioista on muodostumassa Suomen viennin uusi veturi. Vaasan seudulta löytyy monipuolista osaamista ja vahvoja resursseja vastaamaan alan haasteisiin. Energiakeskittymän merkitys koko Suomen vientitulojen kannalta on hyvin merkittävä. Keskittymän osuus maan energiateknologiaviennin arvosta on noin 30 % ja osuus maan teknologiaviennin arvosta noin 12 %. Vaasan seudun osuus koko maan väestöstä on vain noin 2 %.

Energiakeskittymän yksityisen sektorin panostukset tutkimukseen ja tuotekehitykseen ovat 164 miljoonaa euroa vuodessa, ja ne ovat lähes kolminkertaistuneet vuodesta 2005. Ne ovat niin suuret, että seutu erottuu yhtenä maan merkittävimpänä tutkimus- ja kehitystyötä harjoittavana alueena. Energiakeskittymän kehityksen turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää, ei vain Vaasan seudulle, vaan koko maalle.

Vaasan seudulla oli 3. edullisin taloudellinen huoltosuhde maan 37 työssäkäyntialueen joukossa vuonna 2014. Se on edullisempi vain Helsingin ja Maarianhaminan työssäkäyntialueilla. Taloudellinen huoltosuhde on edullinen myös kaikilla Vaasan naapurialueilla, eli Närpiön, Pietarsaaren, Seinäjoen ja Kokkolan työssäkäyntialueilla. Suomen mittakaavassa Vaasasta Ouluun ulottuva Länsi-Suomen alue kuuluu väestökehityksen ja elinvoimaisuuden suhteen menestyvien alueiden joukkoon.

3.1.1 Elinvoimastrategian tavoitteet ja Uusi Vaasa 2030 visio

Uusi Vaasa visio 2030 painottuu Pohjanmaan korkeakoulusektorin kehittämiseen osana alueen ja Suomen innovaatioekosysteemiä. Sen vaikuttavuustavoitteet ovat hyvin yhdensuuntaisia Vaasan Elinvoimastrategian kanssa:

- Yritysten kokonaisliikevaihdon merkittävää vuosittaista kasvua, joka perustana ovat globaaleilla markkinoilla kilpailukykyiset innovatiiviset tuotteet ja palvelut
- T&K-toiminnan määrä-tietoista laajentamista teollisuudessa ja julkisella sektorilla (nyk. 194m€/v, 1.700 henkilöä)
- Työntekijöiden määrän merkittävää vuosittaista kasvua (nyk. 11 000)
- Uusien energiakeskittymään kytkeytyvien yritysten perustamista ja sijoittumista alueelle

3.2 Pohjanmaan alueen tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen hallinnon tiivistyvä alueellinen yhteistyö ja voimavarojen kokoaminen

Tiivistyvä alueellinen yhteistyö voi toteutua eri tavoin. Keskeisiä kehityspolkuja ovat korkeakoulujen rakenteelliset ratkaisut, ja korkeakoulujen toiminnallisen yhteistyön lisääminen yhteisen koulutuksen ja tutkimustoiminnan kautta. Näihin luovat edellytyksiä mm. avoin tiede ja siihen liittyvät jo olemassa olevat ja perustettavat avoimet tutkimusalueet, monimuotoinen avoin innovaatiotoiminta, kansalaistiede, kansainvälisyys sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden määrätieteinen kehittäminen. Alueen kaupunkikeskukset ja kunnat tekevät jo nykyisin tiivistä ja tuloksellista yhteistyötä korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Yliopistojen ja korkeakoulujen suuri merkitys alueiden elinvoimalle on laajasti tunnustettu yhteistyön edelleen kehittämisen ajuri. Alueellista vaikuttavuutta haetaan myös

kaupunkikeskusten hyvällä yhteistyöllä mm. Vaasan yliopiston, Kokkolan ja Seinäjoen yliopistokeskusten ja korkeakoulujen kanssa.

Vaasan yliopisto tunnistaa vastuunsa koko Pohjanmaan alueen tutkimuksen ja koulutuksen tiivistyvän yhteistyön sekä voimavarojen kokoamisen veturina. Yliopistolla on valmius ja tahtotila edistää uusien rakenteellisten ratkaisujen syntymistä yhdessä muiden innovaatioekosysteemin toimijoiden ja Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Alueellinen korkeakoulukonserni on yksi mahdollinen rakenteellinen ratkaisu, jota Vaasan yliopisto voi olla rakentamassa.

3.3 Palosaaren kampusalueen tarjoamien yhteistyömahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen

Palosaaren kampuksella yritysten, korkeakoulujen ja julkisen sektorin yhteistyö on jo nykyisellään viety pitkälle koulutuksessa ja kampuspalveluissa. Tutkimusyhteistyötä kehitetään avoimissa tutkimusaloistoissa ja yhteiskäytössä olevissa laboratorioissa, joita kehitetään Palosaaren kampusalueelle korkeakoulujen, yritysten ja kaupungin yhteistyönä.

Yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteistyönä on jo syntynyt Vaasa Energy Business Innovation Centre VEBIC tutkimusinfrastruktuuri, sekä opetuslaboratorio Technobotnia. Erityisesti avoimien tutkimusaloistojen osalta Vaasan yliopisto toimii johtavana korkeakoulutoimijana. Uudet Vaasan yliopiston johdolla perustettavat tutkimusaloistat Digitaalinen talous (teollisuuden prosessien digitaalinen murros, robotisaatio, keinoäly, uudet liiketoimintamallit, datainnovaatiot, digitaalisuus ja työn muutos, viestinnän uudet muodot, koulutus- ja tutkimus digitaalisessa murroksessa) ja InnoLab (Design thinking, avoimet- ja käyttäjäinnovaatiot, julkisen sektorin innovaatiot, challenges, hackathons) luovat tarvittavaa osaamista yritysten, korkeakoulujen ja julkisen sektorin tarpeisiin. Osaltaan ne vahvistavat myös alueen jo ennestään vireää yrittäjyyttä sekä start-up toimintaa. Avoimet tutkimusaloistat mahdollistavat opiskelijayhteisön tehokkaan mobilisoinnin yrittäjyyteen, innovaatioihin ja uuden tyyppiseen oppimiseen

Koulutuksessa yhteistyötä kehitetään hyvistä lähtökohdista edelleen siten, että resurssien käyttö voidaan optimoida. Lähtötilanteessa Vaasan yliopistolla ja Vaasan ammattikorkeakoululla on tekniikan alalla kahden vuoden opintoja vastaava tekniikan kandidaattiopintojen (120 opintopisteen) yhteinen kokonaisuus. Vaasan yliopisto, Svenska handelshögskolan, Åbo Akademi, Helsingin yliopisto, Vaasan Ammattikorkeakoulu sekä Novia tekevät jo tällä hetkellä erittäin monipuolista keskinäistä yhteistyötä, ks. Liite 1.

Palosaarella kampuspalveluiden yhteistyö on edennyt jo pitkälle mm. ravintola-, turvallisuus-, tietotekniikka-, kirjasto-, ja viestintäpalveluissa.

Tilojen yhteiskäytöllä resurssitehokkuutta voidaan vielä nostaa merkittävästi.

3.4 Korkeakoulusektorin rakenteellinen kehittäminen

Korkeakoulujen rakenteellisesta kehittämisestä ja resurssien tehokkaammasta hyödyntämisestä keskusteltiin muiden innovaatiojärjestelmän toimijoiden kanssa. Keskusteluissa nousi esille erilaisia vaihtoehtoja Uusi Vaasa visio 2030 kehityspoluiksi.

Jo olemassa olevan yhteistyön tiivistäminen todettiin realistiseksi vaihtoehdoksi, joka ei kuitenkaan johda kovinkaan merkittävässä määrin Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannossa toivottuun hallinnon tiivistymiseen tai alueelliseen voimavarojen kokoamiseen. Toisena vaihtoehtona keskustelussa nousi esille yli kielirajojen tapahtuvat korkeakoulufuusiot joiden tuloksena syntyy monikielinen yliopisto (englanti, ruotsi ja suomi opetus- ja hallintokielenä). Tätä ei kuitenkaan pidetty nykytilanteessa realistisena vaihtoehtona. Kolmantena vaihtoehtona esitettiin alueen tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen hallinnon tiivistyvää alueellista yhteistyötä erityisesti avoimien tutkimusalojen kautta. Tästä on jo saatu kokemuksia Vaasa Energy Business Innovation Centerin kautta. Seuraavat kappaleet kuvaavat lyhyesti vaihtoehtoisia Uusi Vaasa 2030 vision vaihtoehtoja.

3.4.1 Jo olemassa olevan yhteistyön edelleen kehittäminen

Korkeakoulujen resurssien yhteiskäyttöä kehitetään edelleen innovaatioekosysteemin tarpeet ja resurssitehokkuus huomioiden.

Vaasan yliopisto, Palosaarella sijaitsevat korkeakoulut, Suomen yliopistokiinteistöt ja Vaasan kaupunki kehittävät aktiivisesti Palosaaren kampusta ja korkeakoulujen kiinteistömassaa. Suunnittelun alla on kokonaisvaltainen kampustrategia, joka mahdollistaa tehokkaan tilankäytön ja uudet monimuotoiset oppimisympäristöt, jotka tukevat Vaasan alueen osaamiskeskittymää. Palosaaren kampuksen kiinteistömassan kehittäminen luo tehokkaan ja elävän kampuksen lisäksi mahdollisuuksia korkeakoulujen yhteisen hallinnon kehittämiseksi.

Tritonia tiedekirjaston osalta sen toimintaa kehitetään palvelutarjonnan ja hallinnon osalta. Tavoitteena on Tritonian hallinnon yksinkertaistaminen siten, että useasta rinnakkaisesta hallinnosta siirrytään yhteen hallintoon, joka tuottaa palveluita suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Tritonian palveluita kehitetään siten, että siitä muodostuu entistä enemmän nykyaikaisten oppimispalveluiden tuottaja. Opetuksen, tutkimuksen ja kampuspalveluiden yhteistyötä ja siihen liittyviä kehityshankkeita jatketaan yhteistyössä eri toimijoiden kesken ks. LIITE 1. Vaasan yliopiston perustama kielikeskus kehittää yhteistyötä muiden alueen toimijoiden kanssa. Alkuvaiheessa yhteistyö painottuu Vaasan yliopiston ja Svenska handelshögskolan yhteistyössä tuottamaan kielikoulutukseen, jonka avulla resurssien käyttöä

tehostetaan, koulutuksen laatua ja saatavuutta samalla parantaen. Koulutusyhteistyötä kehitetään edelleen ja menossa on mm. useita hankkeita joilla luodaan monimuotoista ja digitaalisesti jaettavia kursseja ja opintokokonaisuuksia kielten opetuksessa, kauppatieteissä ja tekniikassa.

Vaasan alueen osaamiskeskittymän toimijat ovat yhdessä muiden korkeakoulujen kanssa kehittämässä FITech Vaasa: Energiavarastoinnin osaamiskeskus hanketta, joka nostaa osaamistasoa alueelle kriittisellä alueella. Tälle FITech-konseptin mukaiselle hankkeelle haetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusta.

Jatkossa Åbo Akademin, Hankenin, ja Helsingin yliopiston pääkampusten osaamisen voidaan tarjota entistä laajemmin Vaasan alueen hyväksi. Tämä mahdollistuu esimerkiksi uusien digitaalisten ratkaisujen avulla, joita toimijat kehittävät (esim. kappale 4.1.2 Åbo Akademi liite).

3.4.2 Vaasan alueen innovaatio toimijoiden yhteistyötä ja vaikuttavuutta kehitetään avointen tutkimusalojen kansainvälistymisen kautta

Jo olemassa olevien yhteistyömuotojen rinnalle luodaan tieteellisesti korkeatasoiset ja yhteiskunnallisesti vaikuttavat avoimet tutkimusaloat. Uusien tutkimusalojen kautta mahdollistuu Pohjanmaan alueen tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen hallinnon tiivistyvä alueellinen yhteistyö sekä voimavarojen kokoaminen. Avoimet tutkimusaloat mahdollistavat myös Palosaaren kampusalueen tarjoamien yhteistyömahdollisuuksien täysimääräisen hyödyntäminen. Tätä kautta innovaatioekosysteemin toimijat voivat vahvistaa merkittävästi Vaasan alueen osaamiskeskittymää ja koko Suomen kilpailukykyä. Vaasan yliopiston perustamat avoimet tutkimusaloat luovat hyvän pohjan yllä mainitun toimintamallin kehittämiselle. Avoimista tutkimusaloista toimintansa on jo aloittanut Vaasa Energy Business Innovation Centre – Vebic. Parhailaan toimintaansa aloittavat Digitaalinen talous tutkimusaloa sekä InnoLab, joihin innovaatiojärjestelmän toimijat voivat yhdessä panostaa. Vebic laboratorion investoinnit ovat tällä hetkellä noin 10 milj. Euroa jakautuen siten, että Vaasan yliopiston osuus on noin 6 milj. Euroa. Loput 4 milj. Euroa jakautuvat yritysten ja Tekesin kesken. Vaasan yliopisto on myös palkkaamassa 21 uutta tutkijaa. Näihin sisältyy viisitoista uutta tenure track tutkijan tehtävää.

3.4.2.1 Kansainvälistymiseen liittyviä strategisia avauksia

Innovatiiviset avoimet tutkimusaloat ja niiden korkealaatuinen infrastruktuuri luovat hyvän pohjan kansainvälisen yhteistyön laajentamiselle. Näitä mahdollisuuksia tullaan hyödyntämään mm. Uumajan yliopiston kanssa tehtävän yhteistyön edelleen kehittämisessä. Jo tällä hetkellä Vaasassa toimivilla korkeakouluille on monipuolista yhteistyötä Pohjoismaisten yliopistojen kanssa. Merenkurkun alueella yhteistyö on erityisen tiivistä Uumajan yliopiston kanssa (kappale 4.1.2 Åbo Akademi liite). Vaasan yliopistolla on myös joukko muita

strategisia kansainvälistymisalotteita (kappale 4.1.1 Vaasan yliopiston liite)

3.4.3 Luodaan Vaasaan yksi monikielinen yliopisto yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön, ja muiden innovaatioekosysteemin toimijoiden kanssa

Vaasan alueen yksiköt fuusioimalla luodaan uusi monikielinen yliopisto (opetuskielinä ruotsi, suomi ja englanti), jonka perustajille Opetus- ja kulttuuriministeriö allokoit rahoitusta. Tämä vaihtoehto edellyttää yli kielirajojen meneviä rakenteellisia ratkaisuja Svenska handelshögskolan, Helsingin yliopiston, Vaasan yliopiston ja Åbo Akademin osalta. Tätä kautta saavutetaan merkittävimmät mahdollisuudet tehostaa hallintoa ja perusta vahvalle ja vaikuttavalle Vaasalaiselle yliopistolle, joka parantaa alueen elinvoimaisuutta. Yliopistojen lisäksi rakenteellista kehittämistä voidaan viedä eteenpäin alueen ammattikorkeakoulujen Novia ja Vaasan AMK:n fuusiolla. Pohjanmaan monikielinen ammattikorkeakoulukokonaisuus voi edelleen laajentua lähinnä Seinäjoen- ja Centria-ammattikorkeakoulujen suuntaan. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen konsortio-muotoinen kokonaisuus on myös mahdollinen kehityspolku. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen fuusion näkymät riippuvat myös mahdollisen uuden korkeakoululain sisällöstä.

4. Yhteenvedo Pohjanmaan innovaatiojärjestelmän toimijoiden näkemyksistä

Uusi Vaasa visio 2030 esittää erilaisia polkuja joiden kautta alueen korkeakoulujen toimintaa voidaan kehittää kiinteässä yhteistyössä innovaatioekosysteemin kanssa. Kaikilla osapuolilla on myönteinen tahtotila edelleen edistää korkeakoulujen jo nykyisellään hyvin monipuolista yhteistyötä (LIITE 1). Tätä kautta voidaan lisätä Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuutta, vahvistaa alueen elinvoimaa ja Suomen kilpailukykyä. Johtuen erilaisista lähtökohdista, osapuolten suhtautuminen visiossa esitettyihin kolmeen eri kehityspolkuun vaihtelee jonkin verran. Hajontaa esiintyy lähinnä siinä, miten eri tahot suhtautuvat rakenteellisiin uudistuksiin, erityisesti yli kielirajojen ulottuviin fuusioihin.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti innovaatioekosysteemin toimijoiden kannanottoja Uusi Vaasa 2030 vision kehityspolkuihin taulukon muotoon tiivistettynä. Vaihtoehdon kannatusta osoittaa + merkintä ja sitä että asiaa ei kannateta osoittaa – merkki. Svenska handelshögskolan toimittaa lausumansa kun asia on käsitelty sen hallituksessa. Useat muut toimijat ovat luvanneet toimittaa kannanottonsa Uusi Vaasa 2030 visioon tarvittaessa.

Taulu 2: Yhteenveto eri visiopolkujen kannatuksesta

Toimijoiden kannanotot vaihtoehtoihin	Jo olemassa olevan yhteistyön edelleen kehittäminen	Yhteistyötä ja vaikuttavuutta kehitetään avointen tutkimusalojen kautta	Luodaan Vaasaan yksi kaksikielinen yliopisto
Hanken			
Helsingin yliopisto	+	+	
Novia	+	+	
VAMK	+	+	+
Vaasan yliopisto	+	+	+
Åbo Akademi	+	+	
Pohjanmaan Liitto	+	+	
Vaasan kaupunki	+	+	+
UPC	+	+	+
Wärtsilä	+	+	+

Yhteenveto osoittaa, että Pohjanmaan innovaatiojärjestelmän toimijoilla on selkeä halu edelleen tiivistää keskinäistä yhteistyötä. Taloudellisten hyötyjen lisäksi yhteistyöstä saadut hyvät kokemukset kannustavat toimijoita edelleen kehittämiseen. Osaltaan myös globaaleiden markkinoiden kilpailutilanne ajaa toimijoita kohti laajempaa yhteistyötä.

Lopuksi, kiitämme lämpimästi kaikkia raportin laatimisessa mukana olleita ja Uusi Vaasa 2030 visioon lausunnon antaneita.

LIITE 1: Vaasan alueen korkeakoulujen yhteistyömuotoja, 2017 tilannekatsaus

Seuraavissa kappaleissa esitetään kooste Vaasan korkeakoulutoimijoiden ajankohtaisista yhteistyömuodoista.

4.1 Opetus yhteistyö - Kielet

- Yhteisen verkko-opetusmateriaalipankin luominen Hankenin kielikeskuksen englanninopettajien kanssa, koskee englannin kielikeskuksen verkko-opetusta Hankenilla ja VY:lla
- Jatkokurssi *Fachsprachen, Yhteinen kampusneutraali verkkokurssi osana VY + Hanken + Arcada –pilottiprojektia*
- Linguavaasa, Yhteiset kielikurssit Vaasan korkeakoulujen opiskelijoille
- Finnish for Foreigners, Ulkomaalaisten opiskelijoiden osallistuminen suomi vieraana kielenä –opetukseen
- Business French, VY:n, Hankenin ja Arkadian yhteinen ranskan kurssi
- Ruotsi äidinkielenä ja ruotsi toisena kotimaisena kielenä –opetuksen yhteistyö Hankenin kanssa
- Jatkokurssi *Deutsch im Unternehmen, VY Hanken*
- Kieliyhteistyö, yliopistotandem / Språksamarbete, universitetstndem Vaasan yliopisto & Åbo Akademi, Tutkintoon pakollisena kuuluvan toisen kotimaisen kielen kurssien yhteistyö
- Ruotsin kielen kielikaverikurssi kauppatieteen opiskelijoille, VY Hanken

4.2 Opetus yhteistyö - Tekniikka

- Projektet Energigaser, Yhteisten opetus- ja kehittämissuunnitelmien luonti kaasualalle, kokouksia, seminaari, hankeaihoita
- Yhteisopetus VAMK:n kanssa
- VY-VAMK tekniikan kandidaattiopintojen yhteistyö 120 op
- Tekniikan viestintä 1 ja 2, osana Vaasan yliopiston ja Vaasan ammattikorkeakoulun tekniikan opintojen yhtenäistämistä
- Vaasan korkeakoulujen ja UmU:n välinen koulutusyhteistyö tekniikan alalla, Uumajalaisia kiinnostaa Vaasan (Technobothnian) laboratorio-opetus ja vaasalaisia UmU:n vuosien kokemukset ja hyvät käytänteet verkko-opetuksesta insinöörikoulutuksessa, jopa silloinkin kun opiskelijat eivät asu korkeakoulupaikkakunnalla, käytännössä yhteistyö on tyrehtynyt
- Opetus yhteistyö - Kauppatieteet, hallintotieteet ja juristikoulutus
- Opetus- ja tutkimusyhteistyö Helsingin yliopiston juristikoulutuksen kanssa, Yhteistyö kattaa suunnitelman mukaan ainakin 3 opintojaksoa (kansainvälinen immateriaalioikeus – VY, arvopaperimarkkinaoikeus – HY, vero-oikeus- HY)

- Circular economy – projekti, Yhteinen tutkimus koskien ympäristöinvestointeja Suomessa ja niiden yhteyttä ilmansuojeluun ja yritysten tuottavuuteen
- Double degrees, Umeå University
- Master’s Degree Programme in Finance (from 15.3.2016)
- Master’s Programme in Strategic Business Development (from 24.5.2016)
- Juridiikan (julkisoikeuden) opetuksen yhteistyö Seinäjoella
- Opetusyhteistyö Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan yksikön kanssa

4.3 Muu yhteistyö

- RekryWasa, kokemusten vaihtoa Urapalveluiden piiriin kuuluvista asioista
- VY ja Vamk yhteinen tietohallinto
- Viestintä- ja markkinointiyhteistyö
- VaasaUnited ja Studyvaasa, kansainvälistymiseen, yleisiin opiskelijapalveluihin, opiskelijoiden työelämäyhteistyöhön tai opiskelijarekrytointiin
- Energiakoulutuksen työryhmä, Vaasan kaupungin johdolla yhdessä on tehty koulutuksen energiastategia jota päivitetään
- AIKO-Gas, Kaasupolttoaineen käytön ja tutkimuksen infrastruktuurin luominen ja kehittäminen Vaasaan ja sen ympäristöön
- SHOK-ohjelmassa S-Step olivat kanssamme mukana myös Novia ja ÅA
- Technobothnia yhteistyö VY, VAMK, Novia

4.4 Tritonia tiedekirjastoyhteistyö

- Tritonia, perustoiminta, viiden korkeakoulun yhteinen tiedekirjasto ja digipedagogisen tuen yksikkö.
- Tritonia, tapahtumatuotanto, LittFest, Deutsche Woche, Nordiska veckan, PedaForum 2017. Lisäksi muuta kaikille avointa näyttelytoimintaa.
- Tritonian EduLabilla ollut vuodesta 2001 useita yhteisiä hankkeita alueen korkeakoulujen ja Uumajan yliopiston kanssa.
- EU-projektitoimintaa vuodesta 2001 alkaen, yhteistyö Uumajan yliopiston ja Ruotsin Maatalousyliopiston Uumajan yksikön kanssa (SLU)

4.5 Täydennykset Hanken

- Hanken och Vasa universitet gemensamma kurser
- I marknadsföring:
- Challenges in Retail Management
- I företagsledning och organisation
- Strategic International Management, Vaasa
- I informationsbehandling

- Business Intelligence
- Forskningsprojektet
- SESP project som är en del av AIKO projektet inom Kasvusopimus
- Gemensamt seminarium ”Doing Business i China”

4.6 TÄYDENNYKSET ÅÅ

- ÅÅ ja Novia
  - Utbildningssamarbete inom barnträdgårläroarutbildning och socionomYH
  - Utbildningssamarbete inom det social området
  - Vårdvetenskap, Praktik inom utbildningen
  - Musik, drama och Pedagogik, Utbildningssamarbete
  - Marknadsföring av utbildningar, Studentrekrytering
  - Internet of Things in Energysystems (IoT i Energisystem), Projektet finansieras av ERUF, förstärka energiforskningen genom en ny form av tvärvetenskapligt samarbete
- ÅÅ ja Vasa uni
  - Flerspråkighetsinstitutet, förenar flerspråkighetsexperter
  - Språkbadsläroarutbildning, Utbildningssamarbete ino pedagogik
- ÅÅ, Novia, Vasa uni
  - Hella (Higher Education Learning Lab), UKM spetsfinansiering inom utbildning, Projektet går ut på att utveckla ett digitalt koncept inom universitetspedagogik
- ÅÅ, Novia, Hanken
  - Praktiksbete inom yrkesläroarutbildning
- ÅÅ, Novia, Hanken
  - Praktiksbete inom yrkesläroarutbildning, Samarbetet gäller möjlig till att utföra praktik inom yrkesläroarutbildningen inom respektive högskola
- Kaikki
  - Språksamarbete, Inom Vasa högskolekonsortiums språksamarbetsgrupp erbjuder vi gemensamma språkkurser och läroarfortbildning förutsatt att högskolorna beviljar medel

LIITE 2: Vaasan alueen toimijoiden lausunnot

4.7 Helsingin yliopisto

Kommentit luonnoksesta ”Uusi Vaasa visio 2030”

Vaasan yliopiston rehtori on viestillään 1.9.2017 pyytänyt Helsingin yliopistolta kommentteja selvitysluonnoksesta ”Uusi Vaasa visio 2030 - Suuntaviivat Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi”.

Helsingin yliopisto pitää esitetyistä vaihtoehdoista parhaimpana sitä, että Vaasan alueen toimijat tiivistävät edelleen yhteistyötään keskeisissä teemoissa pyrkien luomaan toimivaa koulutus- ja tutkimusekosysteemiä erityisesti avoimien tutkimusalustojen kautta. Tällainen työ on jo varsin pitkällä ja myös Helsingin yliopiston oikeustieteellinen ja sosiaalialan koulutus tuovat siihen osansa. Helsingin yliopiston kaksikielinen toiminta Vaasassa tapahtuu paikallisten tahojen aloitteesta ja tuella vastaten alueen tarpeisiin.

Helsingin yliopisto ei kannata ehdotusta, että Vaasan alueen korkeakoulutoiminnot kootaan rakenteellisella uudistuksella yhden kaksikielisen yliopiston alle ja että näin perustettavalle yliopistolle annettaisiin koulutusvastuu oikeustieteessä ja sosiaalityöissä. On myös huomattava, että Vaasan yliopisto järjestää terveystieteiden koulutusta Helsingissä, koska Helsingin yliopistolla ei ole alan koulutusvastuuta. Helsingin yliopiston ruotsinkielisessä maisteriohjelmassa on tänä vuonna aloittanut erillisellä kiintiöllä 20 sosiaalityön opiskelijaa Vaasassa. Opetus tapahtuu kokonaan ruotsiksi Vaasan yliopiston tiloissa.

Helsingin yliopistolla on lakisääteisenä valtakunnallisena tehtävä ruotsinkielinen lakimieskoulutus. Yliopisto ei ole valmis luopumaan tästä tehtävästä. Oikeustieteellinen koulutus on perustettu vahvistamaan Vaasan asemaa oikeustieteellisen koulutuksen kaupunkina oikeushallinnon tarpeita ajatellen. Kyse on järjestelystä, jossa Vaasan yliopisto ja Hanken ovat lähimmät yhteistyökumppanit. Toiminta on aloitettu vuonna 1991 ja se on laajentunut alkuajoista merkittävästi.

Jos Vaasan yliopisto on valmis perustamaan oikeustieteellisen tiedekunnan, Helsingin yliopisto luopuu toiminnasta Vaasassa tällä alalla, ja lisää ruotsinkielistä lakimieskoulutusta Helsingissä. Yliopisto myös katsoo, että jos Vaasan yliopisto ottaa oikeustieteellisen koulutusvastuun, Vaasan yliopiston tulee hoitaa tämä koulutusvastuunsa itsenäisesti, eikä siinä voida enää tukeutua Helsingin yliopiston resursseihin.

4.8 Novia

Yrkeshögskolan Novia har tagit del av Vasa universitets rapport *Uusi Vaasa visio 2030. Suuntaviivat Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi*. Förslaget utmynnar i tre olika möjligheter att utvidga samarbetet mellan de högskoleenheter som verkar i Vasa. Yrkeshögskolan Novia tar nedan ställning till de tre alternativen.

1) *Jo olemassa olevan yhteistyön edelleen kehittäminen*. Yrkeshögskolan Novia ser positivt på att utveckla nuvarande samarbete mellan högskolorna i Vasa. Högskolorna i Vasa har sedan 2001 samarbetat inom Vasa högskolekonsortium. Arbetet har skett inom en rad permanenta arbetsgrupper samt tidvis temporära temaspécifika grupper. Samarbetet inom Vasa högskolekonsortium har fungerat väl. De senaste åren har dock tyngdpunkten förskjutits från konsortiet till bilateralt fördjupande av samarbetet. Således har Vasa universitet och Vasa yrkeshögskola fördjupat sitt samarbete, medan Yrkeshögskolan Novia och Åbo Akademi har fördjupat sitt samarbete. Novia och Vasa yrkeshögskola har också fördjupat sitt samarbete genom att föra samman sina utbildningar inom social- och hälsovård 2017 i det nya centret för social- och hälsovård, Alere. Tyngdpunktsförskjutningen har gett konsortiet en svagare roll, men denna har mer än väl uppvägs av den styrka som de kraftigt fördjupade bilaterala samarbetsstrukturerna har inneburit. Samarbetet mellan högskolorna ses också konkret i gemensam infrastruktur så som vetenskapsbiblioteket Tritonia och undervisnings- och forskningslaboratoriet Technobothnia. Samarbetet kunde vidareutvecklas t ex genom att:

- Vasa stad beviljar högskolekonsortiet ett årligt bidrag för åtgärder eller projekt som stärker högskolornas verkningsfullhet, Vasas profil som studiestad och regionens konkurrenskraft. Bidraget borde vara strategiskt och långsiktigt.
- Utredda möjligheten till ett samarbete inom språkundervisningen enligt modell Villmanstrand.

2) *Vaasan alueen innovaatiotoimijoiden yhteistyötä ja vaikuttavuutta kehitetään avointen tutkimusalojen kautta*. Yrkeshögskolan Novia ser positivt på att etablera ett samarbete kring öppna forskningsplattformar. Som nämns i rapporten har Vasa universitet varit initiativtagare i denna fråga och redan etablerat VEBIC - Vaasa Energy Business Innovation Centre. För Novia är det naturligt att medverka i en förstärkning av forskningen i Vasa. De teman/plattformar som Vasa universitet i detta skede förverkligat eller planerar, är forskningsmässigt relevanta för Novia och regionen.

3) *Luodaan Vaasaan yksi monikielinen (englanti, ruotsi ja suomi opetuskielinä) yliopisto yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön, ja muiden innovaatioekosysteemin toimijoiden kanssa*. Yrkeshögskolan Novia är landets största svenska yrkeshögskola, med verksamhet i Vasa, Åbo, Raseborg och Jakobstad. Undervisningsspråket är svenska och

högskolan har en uttalat nordisk profil. Tack vare den geografiska täckningen och en stor bredd i utbildningsutbudet, har Novia tillgång till många värdefulla nätverk. Novias storlek och position som den största svenska yrkeshögskolan ger styrka och stabilitet. Novia är tack vare sina nationella nätverk en tillgång för högskolesamarbetet och konkurrenskraften i Vasaregionen.

- Novia samordnar sin verksamhet med Åbo Akademi. Ett konkret resultat av detta samarbete är att Åbo Akademi sedan 2010 ger diplomingenjörsutbildning i Vasas.
- Novia fortsätter att fördjupa samarbetet med Vasas yrkeshögskola för att skapa en språkligt mångsidig studiemiljö, utan att ge avkall på sin tydliga profil och sina nationella nätverk. Konkreta exempel är de gemensamma Technobothnia och Alere.
- Novia ser ingen orsak att avstå sin position som den största svenska yrkeshögskolan.
- Novia ser ingen orsak att riskera studeranderekryteringen genom att skapa en språkligt otydligare profil.

Yrkeshögskolan Novia tar således avstånd från Vasas universitets tredje alternativ som för Novias del skulle innebära en fusion med Vasas yrkeshögskola.

Vasa den 13 oktober 2017

Yrkeshögskolan Novias kommentarer till Uusi Vaasa visio 2030

Joitakin aiheita joita nousi esiin OKM keskustelussa:

- Palosaaren kampuksen ja tilojen edelleen kehittäminen yhteistyössä, tehostaminen ja uudet oppimisympäristöt

I Alere delar Novia och Vamk alla utrymmen inom social- och hälsovård sedan 2017. Inom teknikutbildningen delas laboratorietrymmen med Vamk och VY sedan 1996. Detta samarbete är mycket viktigt och bör fortsätta på minst nuvarande nivå.

Det gemensamma Alere ger en möjlighet att bygga upp ett betydande centrum för expertis inom social- och hälsovård, i samarbete med såväl högskolor som andra aktörer. Novia utreder möjligheterna att bygga upp en välfärdshub som skulle stöda målsättningarna i vård- och landskapsreformen.

Genom att gå in för ett gemensamt rumsbokningssystem skulle utrymmes användningen ytterligare kunna effektiveras på hela campusområdet.

- Miten saadaan kaikkien Vaasan alueella toimivien korkeakoulujen resurssit paremmin mukaan Vaasan osaamiskeskittymän hyväksi? Myös ne osaamiset joita on Hankenin, ÅA:n ja HY:n pääkampuksilla

Novia har verksamhet förutom i Vasa också i Åbo, Raseborg och Jakobstad. Novia har i sin strategi 2020+ slagit fast digitalisering som ett satsningsområde. Detta gör det möjligt att bättre än tidigare knyta kunskap från andra campus till kunskapsklustret i Vasa.

- Opiskelijayhteisön mobilisointi yrittäjyyteen, innovaatioihin ja uuden tyyppiseen oppimiseen

Utökad digitalisering möjliggör flexiblare och effektivare studier i samarbete med andra högskolor.

- Miten kansainvälistymistä voidaan edistää?

Studerandemobilitet stöds genom att högskolorna i Vasa samarbetar vid mottagande av utbytesstuderande. Genom samarbete i anslutning till de av Vasa universitet initierade öppna forskningsplattformerna (Webic etc.) kan internationellt forskningssamarbete främjas. Internationell personalrekrytering skulle kunna främjas genom delade anställningar. Samarbete kring studiehelheter på engelska skulle också öka studerandemobiliteten till Vasa.

Vasa den 13 oktober 2017

Örjan Andersson
Rektor/VD

4.9 Svenska handelshögskolan

Toimittaa kannanottonsa myöhemmin.

4.10 Vaasan ammattikorkeakoulu

Vaasan ammattikorkeakoulu on keskeisesti mukana Vaasan korkeakoulu- ja kampusyhteistyössä ja tukee Uusi Vaasa visio 2030 mukaista innovaatioekosysteemin monipuolista kehittämistä. Kirjaston, opetuksen ja kampuspalveluiden yhteistyön edelleen syventäminen on erittäin tärkeää koska se edistää resurssien tehokasta käyttöä ja helpottaa keskittymistä ydintoimintaan.

Erityiset rakenteelliset ratkaisut eivät saa olla itsetarkoitus, pidämme toiminnallista yhteistyötä tärkeämpänä, mutta Vaasan ammattikorkeakoulu on toki valmis keskustelemaan kaikista vaihtoehdoista, niin yksi- kuin kaksikielisistä.

4.11 Vaasan yliopisto

Vaasan yliopisto tukee Uusi Vaasa visio 2030 mukaisen innovaatioekosysteemin monipuolista kehittämistä. Jo olemassa olevan yhteistyön kehittäminen on tärkeää niin Tritonian kuin kielikeskuksenkin osalta. Myös opetuksen ja kampuspalveluiden yhteistyön syventäminen edistää resurssien tehokasta käyttöä. Tutkimusyhteistyön osalta Vaasan

yliopisto tarjoaa avoimet tutkimusalustansa kaikkien osapuolten käyttöön ja näkee niiden roolin ja resursoinnin keskeisenä alueen innovaatioekosysteemin menestystekijänä. Vaasan yliopisto on palkkaamassa Vebic tutkimusalustalle yhteensä 11 uutta tutkijaa. Näihin sisältyy viisi uutta tenure track tutkijan tehtävää. Edellisten lisäksi Digitaalinen talous ja InnoLab tutkimusalustoille tullaan sijoittamaan 10 uutta tenure track tutkijaa. Edellä mainitut investoinnit luovat pohjan, jota tullaan laajentamaan kotimaisen ja kansainvälisen kilpaillun tutkimusrahoituksen turvin.

Vaasan yliopistolla on myös valmius korkeakoulujen välisiin rakenteellisiin ratkaisuihin yhdessä yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Vaasan yliopiston alueellisen vaikuttavuuden näkökulmasta yhteistyö Kokkolan ja Seinäjoen korkeakoulutusyksiköihin ja yliopistokeskuksiin on hyvin tärkeää ja edelleen kehitettävä toiminto.

Yliopisto on solminut elokuussa 2017 yhteistyösopimuksen Kiinan tiedeakatemian kanssa ja perustanut yhteisen tutkimusinstituutin tiede- ja teknologiapolitiikan alueelle. Ensimmäiset yhteiset tutkimushankkeet ja niihin liittyvät seminaarit pidetään maaliskuussa 2018.

Massachusetts Institute of Technology yhteistyötä ollaan laajentamassa InnoLab tutkimusalustan puitteissa erityisesti innovaatiotutkimuksen alueella. Uusia yhteisiä tutkimushankkeita on tarkoitus aloittaa vuoden 2018 alkupuolella.

Saksan osalta yhteistyötä kehitetään tutkimuksen ja työharjoittelun muodossa. Tutkimusyhteistyötä kehitetään yhdessä Professori Christoph Böhringerin ja University of Oldenburg:in kanssa. Professori Böhringer onon Saksan liittohallituksen innovaationeuvoston jäsen ja energia-alan asiantuntija. Opiskelijoiden työharjoittelua Saksassa ollaan lisäämässä yhteistyössä Baden Württembergin alueella sijaitsevien yritysten ja yliopistojen kanssa.

4.12 Åbo Akademi

Åbo Akademi har tagit del av Vasa universitets rapport *Uusi Vaasa visio 2030. Suuntaviivat Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi*. Förslaget utmynnar i tre olika möjligheter att utvidga samarbetet mellan de högskoleenheter som verkar i Vasa. Åbo Akademi tar nedan ställning till de tre alternativen.

- 1) *Jo olemassa olevan yhteistyön edelleen kehittäminen.* Åbo Akademi, Svenska handelshögskolan, Helsingfors universitet, Vaasan yliopisto, Vaasan ammattikorkeakoulu och Yrkehögskolan Novia har sedan 19.1.2001 samarbetat genom Vasa högskolekonsortium, se <http://vasaregionen.fi/studera-i-vasa/samarbete/> Samarbetet har fokuserat på Vasa som studiestad, flexibel studierätt mellan högskoleenheterna och arrangerande av gemensamma evenemang. Det mest konkreta resultatet av samarbetet kan ses genom det gemensamma vetenskapsbiblioteket Tritonia. Andra gemensamma satsningar har varit bl.a. på språkkurser, universitetspedagogik (EduLab)

och en högre tjänst och gemensamma studier i energijuridik (HU/juridikutbildning). Studentorganisationerna i Vasa har även gemensam verksamhet, bl.a. ämnesföreningar och tidningen *Studentstöd*. Samarbetet har fungerat bra, men varit personbundet. Samarbetet kunde därför utvecklas genom främst två åtgärder:

- ett gemensamt högskolestudiekontor med en-två anställda kunde bildas. Vasa stad kunde vara arbetsgivare och organisatör och kontoret skulle fungera i samarbete med samtliga högskoleenheter i Vasa. Kontoret kunde vara placerat t.ex. vid Tritonia i Vasa med uppgift att informera studerande om studiemöjligheter (t.ex. vilka möjligheter ger JOO-avtalet för flexibla studier), bomöjligheter, arbetsmöjligheter, näringlivet, forskningen och evenemang i Vasa. Det skulle vara en konkretisering av ambitionen i Vaasa network, se http://www.vaasanetwork.fi/index_swe.html
- det påbörjade samarbetet kring språkstudier utvecklas till ett gemensamt språkcenter med särskilda kontaktytor till språk- och språkbadsforskningen vid Åbo Akademi. Genom ett gemensamt center skulle utbudet av språkstudier utökas markant för studenter och personal i Vasa. Åbo Akademi kunde ta ansvar för utvecklande av ett dylikt språkcenter emedan all verksamhet vid universiteten bör vara forskningsanknuten.

- 2) *Vaasan alueen innovaatiotoimijoiden yhteistyötä ja vaikuttavuutta kehitetään avointen tutkimusalojen kautta.* Såsom rapporten konstaterar finns det redan en del samarbete kring forskning. Enheterna i Vasa kompletterar dock mer varandra än överlappar vilket syns i de skäligen begränsade möjligheterna till gemensam forskning. Vid Åbo Akademi är det främst Energitekniken som funnit forskningsarbete genom t.ex. projekten *IoT i energisystem* (samarbetspartner: ÅA och Yrkeshögskolan Novia), *GasCoE Nationellt kompetenskluster inom gasbranschen och fördjupning av forskningen* (samarbetspartners: ÅA, Vaasan Yliopisto och Yrkeshögskolan Novia). I övrigt gäller samma regler för forskningsarbete i Vasa som för övriga Finland. Forskare bildar nätverk och gemensamt forskningsintresse oberoende av fastslagna strukturer.
- 3) *Luodaan Vaasaan yksi kaksikielinen yliopisto yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön, ja muiden innovaatioekosysteemin toimijoiden kanssa.* Åbo Akademis specialuppgift, förvaltnings- och undervisningsspråk (svenska) är fastställt i lag (2009/558, §11, §76-81). Åbo Akademi har således i första hand en nationell uppgift, d.v.s. att tillgodose den svenskspråkiga befolkningens möjligheter att studera vid universitet på svenska. Åbo akademi avser hålla fast vid denna uppgift och har för detta ändamål utvecklat konkurrenskraftig

utbildning inom alla sina ansvarsområden med undervisning och studier på svenska. Verksamheten är fokuserad till två campus: Åbo och Vasa. Ca en fjärdedel av studenterna finns i Vasa. Det finns livligt samarbete mellan Åbo Akademis två campus och det finns inget behov av att ingå i ett tvåspråkigt universitet i Vasa. Åbo Akademi tar alltså vänligt men bestämt avstånd från Vaasan Yliopistos tredje alternativ.

Åbo Akademis kommentarer till Uusi Vaasa visio 2030

Joitakin aiheita joita nousi esiin OKM keskustelussa:

- Palosaaren kampuksen ja tilojen edelleen kehittäminen yhteistyössä, tehostaminen ja uudet oppimisympäristöt

Åbo Akademi understöder förslaget om att i Tritonia inreda en modern, digitaliserad och fungerande inlärningsmiljö i samarbetet med SYK (Finlands universitetsfastigheter) och är beredd att stå för sin andel av kostnaderna. Förslaget behandlas i Tritonias resultatförhandlingar.

- Miten saadaan kaikkien Vaasan alueella toimivien korkeakoulujen resurssit paremmin mukaan Vaasan osaamiskeskittymän hyväksi? Myös ne osaamiset joita on Hankenin, ÅA:n ja HY:n pääkampuksilla

Utökningen av digitaliseringen och möjligheten till studier på distans kan Åbo Akademi delta med i allt högre grad från Åbo.

Åbo Akademi lyfter också fram behovet av att samarbeta kring andra sektorer i Vasa än inom energiteknik, t.ex. företagsamhet, språk, ledarskap, vårdreformen och arbets- och näringslivsförankring i studier och forskning.

- Opiskelijayhteisön mobilisointi yrittäjyyteen, innovaatioihin ja uuden tyyppiseen oppimiseen

- Miten kansainvälistymistä voidaan edistää?

I sin strategi poängterar Åbo Akademi det nordiska samarbetet. Akademin har samarbetsavtal med flera universitet i Sverige och med Ålands högskola. Akademin har beredskap att utvidga samarbetet inom exempelvis den tekniska utbildningen och med bl.a. Umeå universitet. Eftersom Åbo Akademi ingått ett strategiskt samarbetsavtal med Umeå universitet som också är ett mångsidigt universitet ser akademien fram mot utveckling av samarbete med inom flera vetenskaps- och utbildningsområden med Umeå universitet. Detta samarbete kan utvecklas på ett naturligt sätt över Kvarken.

Åbo den 3 oktober 2017

Enligt uppdrag

Ulla Achrén

Förvaltningsdirektör

4.13 Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan liitto on aina korostanut strategioissaan vahvan alueellisen innovaatiojärjestelmän roolia yhtenä maakunnan kilpailukyvyyn avaintekijänä. Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian mukaan suotuisa innovaatioympäristö syntyy, mikäli alueen ns. kolmoiskierteen (triple-helix) toimijat eli yritykset, korkeakoulut ja julkinen sektori kykenevät keskenään muodostamaan riittävän vuorovaikutteisen verkoston. Mitä tiiviimpää tämä vuorovaikutus on, sen innovatiivisempi alue on, sillä innovaatiot syntyvät vuorovaikutuksesta. Vuorovaikutteinen alue otettiin Pohjanmaan älykkään erikoistumisen visioksi. Yhteistyö on Pohjanmaalla perinteisesti ollut tiivistä, mutta toimijoiden välistä vuorovaikutusta tulisi edelleen systematisoida. Pohjanmaan liitto pitääkin selvityksessä esitettyä innovaatioekosysteemin edelleen kehittämistä ja vahvistamista hyvänä lähtökohtana yhteisen vision muodostamiselle.

Pohjanmaan alueella toimii seitsemän korkeakouluyksikköä. Selvityksessä voisikin selkeämmin tuoda esille, että kyseessä on opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannon mukaisesti Pohjanmaan korkeakoulutoiminnan vision luominen. Esimerkiksi vision lähtökohtatilannetta ja tavoitteita kuvattaessa lähestytään asiaa pelkästään Vaasan seudun näkökulmasta. Selvityksen alussa voisi olla myös lyhyt kuvaus (esim. koko, painopistealat, omistussuhteet) maakunnan korkeakouluyksiköistä. Alueen korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä sekä kyvystä palvella elinkeinoelämää on jo olemassa monta hyvää esimerkkiä (esim. opetuslaboratorio Technobothnia, tiedekirjasto Tritonia, Vaasan energiainstituutti VEI, Vaasa Energy Business Innovation Centre VEBIC). Pohjanmaan liiton mielestä selvityksessä voisi enemmän kertoa näistä onnistuneista yhteistyön muodoista, koska ne eivät välttämättä ole niin tunnettuja maakunnan ulkopuolella.

Pohjanmaan liiton mielestä on tärkeää, että maakunnan korkeakoulukenttä säilyy monipuolisena myös tulevaisuudessa ja että korkeakoulujen kykyä tukea erityisesti pk-yritysten innovaatio toimintaa kehitetään jatkuvasti. Rakenteellisia uudistuksia joudutaan myös korkeakoulusektorilla pohtimaan tulevaisuudessa, mutta tässä vaiheessa selvityksessä esitettyä kaksikielisen yliopiston perustamista ei voi kuitenkaan pitää useasta eri syystä realistisena vaihtoehtona. Pohjanmaan liitto keskittyisi enemmän maakunnan korkeakoulujen, elinkeinoelämän ja tutkimuslaitosten sekä julkisen sektorin välisen yhteistyön kehittämiseen entistä tiiviimmäksi ja systemaattisemmaksi. Se mahdollistaisi myös opetus- ja kulttuuriministeriön asettamien Vaasan korkeakoulujen vaikuttavuuteen ja alueen elinvoimaisuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamisen.

Poikkitieteelliset, korkeatasoiset ja yhteiskunnallisesti vaikuttavat avoimet tutkimusalustat ovat Pohjanmaan liiton mielestä toimivia ja loogisin tapa hyödyntää maakunnan eri korkeakouluyksiköiden monipuolista osaamista. Pohjanmaan liitto korostaa nimenomaan

tu tutkimusalustojen poikkitieteellisyyden merkitystä. Korkeatasoinen tuotekehitys laboratorioineen on tärkeä lähtökohta, mutta matkalla kansainvälisille vientimarkkinoille tarvitaan useaan eri osa-alueeseen (mm. henkilöstöjohtaminen, markkinointi, muotoilu, juridiikka) liittyvää osaamista. Pohjanmaan monipuolinen korkeakoulukenttä pystyy tätä osaamista tarjoamaan. Haasteena on se, kuinka pystytään joustavasti valjastamaan tämä monipuolinen osaaminen alueen kilpailukykyä edistäviksi ja organisaatorajat ylittäviksi tutkimusalustoiksi.

Pohjanmaan liitto pitää opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiantoa tärkeänä merkinä siitä, mihin suuntaan korkeakoulusektorin kehittämistä maassamme ollaan viemässä. Yhteisen vision ja strategian muodostaminen edellyttää kuitenkin pitkäjärjenteistä keskustelua ja suunnittelua. Tätä selvitystä voidaan pitää päänavauksena tuolle keskustelulle, mutta paljon on vielä tehtävää ennen kuin voidaan puhua Pohjanmaan yhteisestä visiosta. Pohjanmaan liiton maakuntahallituksen toukokuussa 2016 asettama koulutuksen neuvottelukunta tarjoaa hyvän foorumin tämän keskustelun jatkamiselle. Koulutuksen neuvottelukunnassa ovat edustettuna kaikki maakunnan tärkeimmät oppilaitokset, elinkeinoelämä, Pohjanmaan ELY-keskus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto sekä Pohjanmaan liitto ja sen maakuntahallitus.

4.14 Vaasan kaupunki

Lausunto koskien Uusi Vaasa 2030 visiota Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi

Vaasan yliopiston rehtori on pyytänyt kaupungin lausuntoa yllä mainitusta visiotyöstä. Annetun aikataulun puitteissa ei valitettavasti ollut mahdollista käsitellä kyseistä asiaa kaupunginhallituksessa, joten lausuntoa annetaan tässä vaiheessa kaupunginjohtajan toimesta. Kaupunginhallituksen lausuntoa asiasta voidaan antaa myöhemmin. Vaasan kaupunki on pitkään tehnyt tiivistä yhteistyötä Vaasan yliopiston kautta. Yhteistyö on entisestään syventynyt viime vuosien aikana, kun muun muassa INKA-, AIKO- ja Kasvusopimusohjelmat on laadittu tiiviissä yhteistyössä Vaasan yliopiston, muiden korkeakouluyksikköjen sekä elinkeinoelämän kanssa yhdessä.

Aluekehityksen kannalta kaikki Vaasassa toimivat korkeakoulut ja ammattikorkeakoulut ovat ratkaisevan tärkeitä menestystekijöitä energiaklusterimme taustalla ja tukena. Vetovoimaisuuden ja työpaikka-kehityksen kannalta alueen oma itsenäinen yliopisto on elinehto. Vaasan kaupunki tukee Uusi Vaasa Visio 2030:n mukaisen innovaatioekosysteemin monipuolista kehittämistä entistä kilpailukykyisemmäksi kansainvälisen tason toimijaksi. Yhteistyön edelleen tiivistäminen ja kehittäminen on tärkeää, sillä sitä kautta voidaan luoda yliopistojen ja korkeakoulujen ekosysteemi, joka luo edellytykset maailmanluokan tutkimukselle partnereidemme kanssa.

Pohjanmaan korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi on tärkeää, että alueella on:

- Riittävä määrä tohtorikoulutusta, joka osaltaan vastaa kasvavaan työvoimatarpeeseen samalla kun se mahdollistaa tutkimuksen laadun parantamisen
- Lähellä yritysten liiketoimintoja olevaa tutkimusta, joka tukee uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä ja niiden teknologioiden ylläpitämistä kansainvälisesti huipputasolla
- Korkealaatuista yliopisto- ja ammattikorkeakoulu opetusta, joka osaltaan tuottaa yrityksille osaavaa ja monipuolisesti kansainväliseen yhteistyöhön kykenevää hyvin koulutettua henkilöstöä.
- Kustannustehokkaasti tuotettua kansainvälisen huipputason tutkimusta ja koulutusta
- Kokonaisuutena toimivan ekosysteemi, joka houkuttelee alueelle korkeatasoista opetus- ja tutkimushenkilökuntaa
- Hyvin toimivalla yritysten ja korkeakoulujen muodostamalla ekosysteemillä on yhteiset sovitut suunnitelmat siitä, mihin tutkimus kohdennetaan. Näin varmistetaan sekä kansallisen että kansainvälisen tutkimusrahoituksen saanti.

Kaupunki toteaa lopuksi, että parhaillaan työn alla olevassa uuden valtuustokauden kaupunkistrategian luonnoksessa nostetaan erityisenä toimenpiteenä: ”Vaasan yliopiston toiminnan vahvistamista”.

Kaupunki näkee, että taulukon 2 kaikkia kolmea visiopolkua kannattaa työstää eteenpäin.

Vaasassa, 14.9.2017

Tomas Häyry
kaupunginjohtaja

4.15 UPC Center

1. Visio on kaikilta olennaisilta kohdilta oikean suuntaista ja
2. edustaa minimitasoa jota tavoitellaan toteutumaksi. Enemmän tulee aikaansaada käytännössä kyseisellä polulla:
  - a. koska Vaasan kaupunki tavoittelee 6 suurimman kaupungin asemaa tässä aikataulussa (vuoteen 2020 mennessä jo 9 sija) voidaan sanoa että visio on minimitasoa sen kaltaiselle kaupungille. Kaikki merkittävimmät poliittiset puoleet ovat tästä jo yksimielisiä paikallisesti ja tätä tilaa tukee vahvasti elinkeinoelämän aktiivit
  - b. etsitään markkinoilta tällä jaksolla itse sekä paikallisesti että globaalista lisätukea visiolle jolla voidaan paitsi nopeuttaa myös huomattavasti selkeämmin tavoitella käytännössä globaalisti johtavaa asemaa valituilla sektoreilla .

- c. paitsi kaksikielisyyttä esitämme aidon monikielisen yliopisto profiilia jossa paitsi kotimaiset kielet ja englanti myös kiinan kieli olisi selvästi nousemassa alustaksi mahdollisuuksien mukaan
- d. esitämme myös että visioon kirjataan selkeämmin ja vahvemmin yhteistyö SME puolen yritysten kanssa jossa voidaan – ehkä pienemmässä skaalassa - mutta nopeasti edetä kärkeen innovaatioissa ja disruptiivisten liiketoimintamallien kehittämisessä

4.16 Wärtsilä

Wärtsilä tukee Uusi Vaasa Visio 2030:n mukaisen innovaatio-ekosysteemin monipuolista kehittämistä kansainvälisen tason toimijaksi. Nykyisen yhteistyön tiivistäminen ja kehittäminen on tärkeää, sillä yhteistyöllä luodaan tuo yliopistojen ja korkeakoulujen ekosysteemi, joka luo edellytykset maailmanluokan tutkimukselle partnereidemme kanssa. Yhteistyö luo myös huipputasoisien ja laaja-alaisen osaamiskeskittymän varmistuen huipputasoisien työntekijöiden saannin. Tällä varmistetaan tutkimuksen ja koulutuksen arvo Wärtsilälle, jossa tavoitteenamme on olla toimialueen tavoitelluin työnantaja. Yrityksillä ja korkeakoulujen ekosysteemillä tulee olla yhteiset sovitut suunnitelmat siitä, mihin tutkimus kohdennetaan. Tällä tavoin varmistetaan sekä kansallisen että kansainvälisen tutkimusrahoituksen saanti. Kommenttina monikielisestä yliopistosta toteamme, että Wärtsilän kannalta tällaisen yliopiston keskeisiä kieliä ovat suomen ja ruotsin lisäksi englanti ja muut kansainväliset kielet.